

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

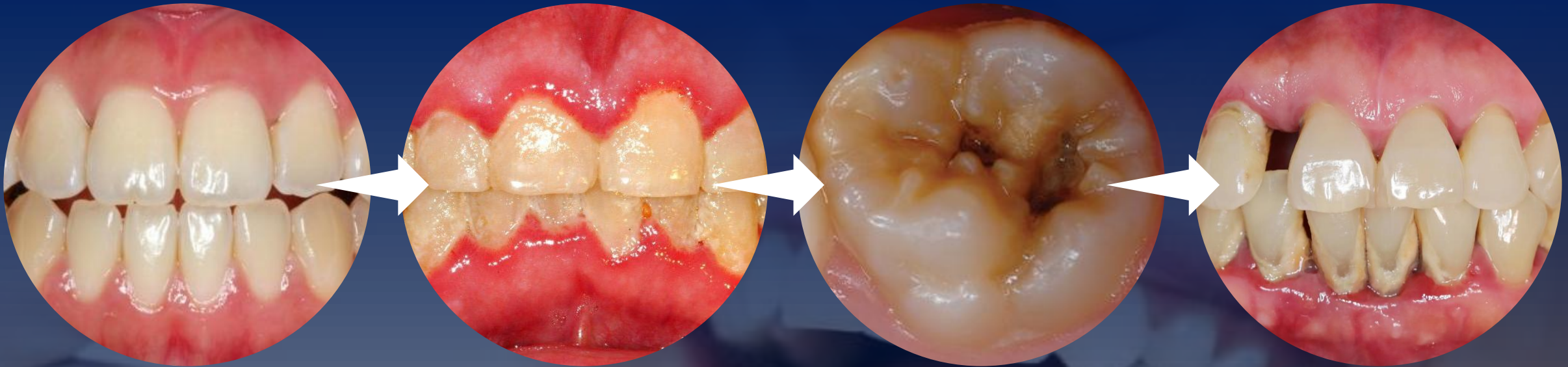
Health Education Division
กองสุขศึกษา

ทันตสุขศึกษา

สุขภาพดีได้ เริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ

นายวันเฉลิม รัตพร นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

โรคในช่องปาก

กลุ่มวัยทำงาน สูญเสียฟัน ร้อยละ ๘๓.๙ เฉลี่ย ๓.๕ ซี่ต่อคน เหงือกอักเสบ ร้อยละ ๘๑
(การสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖)

การเลือกแปรง/ยาสีฟัน

ด้ามจับแปรงสีฟันยาวพอเหมาะ
จับได้ถนัดมือ

ขนาดหัวแปรงสีฟันเหมาะกับช่องปาก
หากหัวแปรงมีขนาดใหญ่เกินไป
จะไม่สามารถทำความสะอาดซี่ฟันด้านในได้

ปลายขนแปรง
ไม่มีความคม

ขนแปรงชนิด นุ่ม (soft)
หรือนุ่มพิเศษ (extra soft)
เพื่อลดการทำอันตรายต่อผิวฟัน
และขอบเหงือก

ลักษณะปลายขนแปรงเรียบเสมอกัน
เพื่อให้แปรงแนบกับผิวฟัน
บริเวณคอฟันมากที่สุด
เนื่องจากบริเวณคอฟัน เป็นตำแหน่ง
ที่พบคราบอาหาร มากที่สุด

ควรเปลี่ยนแปรงสีฟันทุก ๓ เดือน

ใช้ยาสีฟันที่มีส่วนผสมฟลูออไรด์ (๑๐๐๐ ppm)

คอฟันสึก

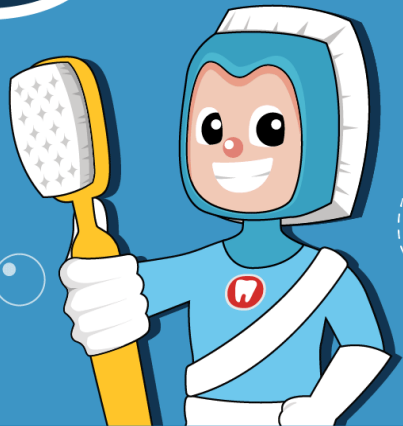
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

Health Education Division
กองสุขภาพศึกษา

แปรงฟัน ถูกวิธี ฟันดีด้วย 6 Step

อย่าลืม

- ต้องแปรงฟันให้ถึงฟันกรามซี่ในสุด เพราะเป็นส่วนที่เกิดฟันผุได้ง่าย
- เน้นแปรงฟันด้านล่างลิ้น มักแปรงไม่ถึง ทำให้มีหินปูนเป็นจำนวนมาก

1

วางแปรงบริเวณรอยต่อ
ของฟันกับเหงือก โดยให้
ขนแปรงทำมุม 45 องศา

2

ขยับขนแปรง ไป-มาสั้นๆ
10 ครั้งแล้วปิด โดย
ฟันบนให้ปิดลงล่างและฟันล่าง
ให้ปิดขึ้นบน

3

ทำซ้ำที่เดิม 3-4 ครั้ง
จากนั้นขยับแปรง
ไปในตำแหน่งฟันข้างเคียง
จนครบทุกซี่ ทุกด้าน

4

แปรงฟันด้านบดเคี้ยว
โดยดูไป-มา ในแนว
หน้า หลัง ประมาณ 10 ครั้ง

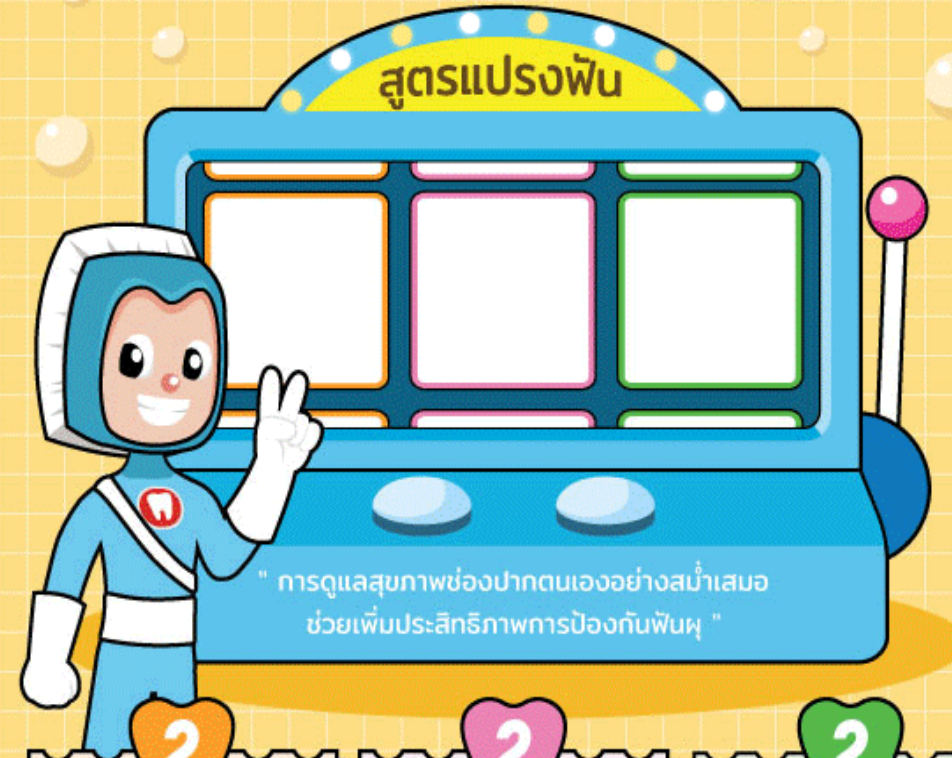
5

แปรงลิ้นเบาๆ
เมื่อมีคราบสกปรก

6

ถูฟองทิ้งหรือบ้วนน้ำน้อยๆ
เพียง 1 ครั้งจะทำให้
มีฟลูออไรด์คงเหลือ
อยู่ในช่องปาก สามารถ
ช่วยป้องกันฟันผุได้

โค้ดลับฟันดี 2·2·2 เริ่มต้นปีด้วยฟันสวย

" การดูแลสุขภาพช่องปากตนเองอย่างสม่ำเสมอ
ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันฟันผุ "

2
แปรงฟันอย่างน้อย
วันละ 2 ครั้ง
เช้าและก่อนนอน

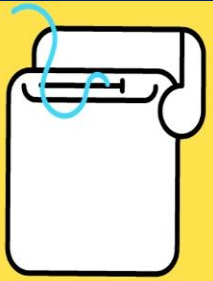
2
แปรงฟันนาน
2 นาทีขึ้นไป
ด้วยยาสีฟัน
ผสมฟลูออไรด์

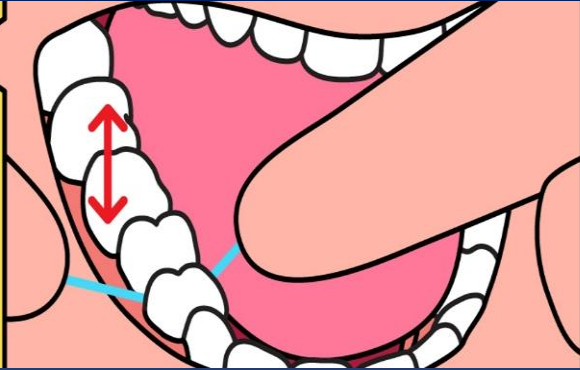
2
งดกินอาหาร
2 ชั่วโมง
หลังแปรงฟัน

อุปกรณ์เสริม

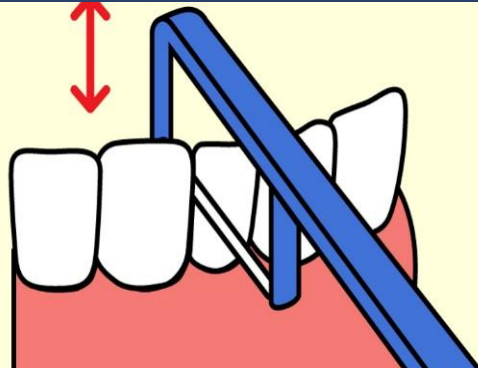
ไหมขัดฟัน

วางไหมบนตำแหน่ง
ฟันชิดกัน
ค่อยๆ เลื่อนผ่านซอกฟัน
โอบไหมให้รอบตัวฟัน
ถูไปมาเบาๆ

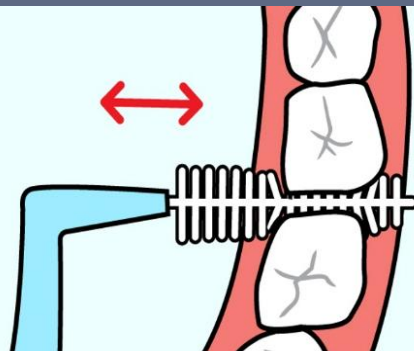
ไหมขัดฟัน
ไม่จิ้มฟัน

ใช้มือจับที่ด้าม
ค่อยๆ ดันให้ไหมผ่าน
ระหว่างฟันไม่ต้องถู
ทำแบบนี้กับฟันทุกซี่

แปรง
ซอกฟัน

จุ่มน้ำให้ขนแปรงอ่อนนุ่ม
สอดเข้าไประหว่างซอกฟัน
ขยับเข้าออกเบาๆ
ตามแนวนอน
ซี่ละ 1 - 5 ครั้ง

กัปตันทูช ชวนส่อง Food ทำร้าย "ฟัน"

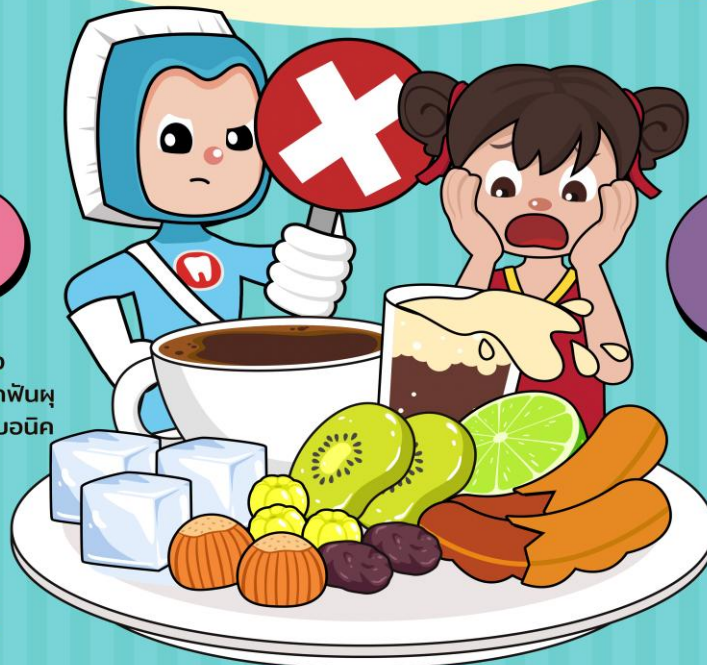
น้ำอัดลม และน้ำหวาน

น้ำอัดลมและน้ำหวาน
เป็นเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง
ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดฟันผุ
และยังมีส่วนผสมของกรดคาร์บอนิก
ที่มีฤทธิ์กัดกร่อนฟัน

อาหารแข็ง เช่น น้ำแข็ง กระดุก

เสี่ยงทำให้เกิดฟันบิ่น
แตก หรือหัก
และทำให้เกิดโรคฟันผุตามมาได้

ขนมหวาน ขนมกรุบกรอบ ลูกอม ไอศกรีม

การรับประทานขนมหวาน
ที่มีส่วนผสมของน้ำตาล
จะทำให้เกิดเสี่ยงต่อ
การเกิดฟันผุ

ชาและกาแฟ

สารแทนนินที่พบในชาและกาแฟ
มีฤทธิ์กัดกร่อนผิวฟัน
และทำให้ฟันสีกร่อนง่าย

ผลไม้สด

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

Health Education Division
กองสุศึกษา

สาธิตการแปรงฟัน และใช้ไหมขัดฟัน

จำง่าย ทำง่าย ช่วยคลายปัญหาการเคี้ยว

ทำนวดกระตุ้นต่อมน้ำลาย

วางนิ้วก้อยถึงนิ้วชี้
บริเวณแก้ม

นวดบริเวณฟันกรามบน
โดยวนจาก
หลังไปหน้า 10 ครั้ง

วางนิ้วโป้งใต้ขากระดูกกลาง
กดจากใต้หูถึงใต้คาง
5 ตำแหน่ง 5 ครั้ง

กดนิ้วโป้งทั้ง 2 ข้าง
ที่คางบริเวณ
ใต้ลิ้น 10 ครั้ง

ทำบริหารกล้ามเนื้อใบหน้า

สูดลมหายใจ
เข้าให้เต็มปอด

ยกแก้มขึ้น + กลับตา
ทำ 10 ครั้ง

ทำตาโตและปากป้อง
10 ครั้ง

ใช้ลมดันกระพุ้งแก้ม
ไปซ้าย-ขวา 10 ครั้ง

ทำบริหารกล้ามเนื้อลิ้น

แลบลิ้นออก-เข้า
10 ครั้ง

แลบลิ้นขึ้น-ลง
10 ครั้ง

แลบลิ้นซ้าย-ขวา
10 ครั้ง

ปิดปาก แล้วดันลิ้น
ไปที่ริมฝีปาก
บน-ล่าง 10 ครั้ง

ปิดปาก แล้วดันลิ้น
ไปที่กระพุ้งแก้ม
ซ้าย-ขวา 10 ครั้ง

อย่าลืมทำทุกวัน เพื่อชะลอความเสื่อม
ของช่องปากและใบหน้านะคะ!

มาบริหารใบหน้า และลิ้นกัน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

Health Education Division
กองสุขภาพ

ขอขอบคุณที่รับฟังครับ

สุขภาพดีได้ เริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ